

Відокремлений структурний підрозділ «Кіцманський фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»	Силабус освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» Галузь знань: 20 Аграрні науки і продовольство Спеціальність: 201 Агрономія Освітньо-професійна програма: «Виробництво та переробка продукції рослинництва»
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус освітнього компонента	Обов'язковий освітній компонент
Форма навчання	Очна (денна), заочна
Обсяг освітнього компонента, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	4 кредитів / 120 годин
Мова викладання	Українська
Анотація освітнього компонента	Освітній компонент «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» займає одне з провідних місць у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем «фаховий молодший бакалавр», оскільки є освітнім компонентом, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук з філософії, біології, фізики, хімії, соціології, психології, екології, економіки, менеджменту тощо. Забезпечує здійснення професійної діяльності шляхом оптимального управління охороною праці на підприємствах, формування у здобувачів освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Предметом вивчення освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» є розуміння впливу на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх і внутрішніх факторів, здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій, здатність до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці, управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві; Об'єктом вивчення освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» є людина у всіх аспектах її діяльності
Чому це цікаво/	Мета вивчення освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» полягає у набутті здобувачами освіти компетенції, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та призвести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання. Здобувачі освіти отримають уявлення щодо виконання функцій,

потрібно вивчати (мета)	обов'язків, повноважень з питань охорони праці щодо забезпечення особистої та колективної безпеки, що дозволяє спеціалісту вирішувати професійні завдання за певною спеціальністю з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків. Завдання освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» - опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми. Самостійно визначати та формулювати ті питання, з яких потрібна допомога і діяти відповідно до рекомендацій. Викладати матеріал з певної проблематики таким чином, щоб розкрити зміст основних питань. Відтворювати зміст, демонструючи розуміння з основних професійних тем. Працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи. Знати культуру безпеки і ризик – орієнтоване мислення, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності. Знати сучасні проблем і головні завдань безпеки життєдіяльності та організаційно-правові заходи забезпечення безпечної життєдіяльності. Вміти ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовищ використовуючи імовірнісні структурно – логічні моделі. Знати методичні забезпечення проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та дій у надзвичайних ситуаціях. Вміти оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій. Дотримуватися правил охорони праці по запобіганню нещасних випадків і професійних захворювань в структурних підрозділах. Вести документацію з охорони праці в структурному підрозділі. Розробляти інструкції з охорони праці. Дотримуватися правил пожежної безпеки, використовувати первинні засоби пожежогасіння. Вміти приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень. Вміти орієнтуватися в основних нормативних – правових актах в області забезпечення безпеки. Ставити запитання та проводити дискусію.

**Як можна
користуватися
набутими
знаннями і уміннями
(компетентності)**

Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.

Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.

Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки.

Здатність приймати неупереджені і мотивовані рішення, визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб, примирювати сторони з протилежними інтересами.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями і показниками та надавати консультації працівникам організації (підрозділу) щодо підвищення його рівня.

Здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії уражуючих факторів.

Обґрунтування та методичне забезпечення проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці.

Вміння надати допомогу та консультації працівникам та населенню з практичних питань безпеки життєдіяльності та охорони праці у надзвичайних ситуаціях.

Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

РОЗДІЛ І

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек

Тема 2. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.

РОЗДІЛ ІІ

Тема 3. Природні загрози, характер їх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

РОЗДІЛ ІІІ

Тема 4. Техногенні небезпеки та їх наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.

Навчальна логістика	РОЗДІЛ IV Тема 5. Соціально – політичні небезпеки, їх види та особливості. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС. РОЗДІЛ V Тема 6. Застосування ризик - орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно - логічних моделей виникнення та розвитку НС РОЗДІЛ VI Тема 7. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно - функціональна структура захисту населення у НС Тема 8. Управління силами та засобами ОГ під час НС РОЗДІЛ VII Тема 9. Правові та організаційні питання охорони праці. Тема 10. Державне управління охороною праці. Тема 11. Організація охорони праці на сільськогосподарських підприємствах та у селянських (фермерських) господарствах. Тема 12. Навчання з питань охорони праці. Тема 13. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. РОЗДІЛ VIII Тема 14. Основи фізіології та гігієни праці. Тема 15. Вібрація, шум, ультразвук та інфразвук РОЗДІЛ IX Тема 16. Загальні вимоги безпеки. Електробезпека РОЗДІЛ X Тема 17. Основні поняття та значення пожежної безпеки та система організаційно-технічних заходів протипожежного захисту Тема 18. Травматизм і професійні захворювання на сільськогосподарських підприємствах та у селянських (фермерських) господарствах, розслідування нещасних випадків.
Пререквізити	Для підвищення ефективності вивчення освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» здобувач освіти повинен до початку курсу мати знання з таких предметів: «Основи здоров'я», «Хімія», «Біологія і екологія» та освітніх компонентів «Соціологія», «Психологія» та ін.
Постреквізити	Основні положення освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорони праці в галузі» мають застосовуватися при вивченні фахових освітніх компонентів. А також освітній компонент «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» закладає основи формування знань, умінь та навичок, які визначаються кінцевими цілями програми, необхідних у наступній професійній діяльності.
	Основна (базова) - Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред О.П. Яворовського. – К.: ВСВ “Медицина”, 2015. – 288 с. - Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: Навчально-методичний посібник/ упор.: О.П.Яворовський, В.М.Шевцова,

Рекомендована
література

Г.А.Шкурко та ін.- Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2012. – 232с.

3. Безпека життєдіяльності: для студентів вищих закладів освіти України I-IV рівнів акредитації / Є.П. Желібо, Н.М. Заверуха, В.В. Зацарний; За ред. Є.П. Желібо і В.М.Пічі. – К.: “Каравела”; Львів: “Новий Світ-2000”, 20\18. – 320 с
4. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: Підручник для ВНЗ. – К.: Каравела, 2014. – 408с.

Допоміжна

1. Безпека життєдіяльності: підручник. / [О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В.І. Применко та ін.] – К.: "Центр учбової літератури", 2013р. – 448 с.
2. Конституція України. Основний закон від 28.06.1996р.
3. Закон України “Про охорону праці” від 14.10.1992р.
4. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” № 4004-ХІІ від 24.02.1994р.
5. Закон України “Про колективні договори та угоди” № 1874 від 24.12.1995р.
6. Закон України “Про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” № 1423 від 13.09.2000р.
7. Закон України “Про адміністративні порушення” № 8074-10 від 07.12.84.
8. Основи законодавства України про охорону здоров’я № 2802-ХІІ від 19.11.1992р.
9. Кодекс законів України про працю № 322-VIII від 10.12.1971р.
10. Закон України “Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань” № 15/98-ВР від 14.01.1998р.
11. Кодекс цивільного захисту України № 5403-VI від 02.10.2012р.
12. Указ Президента України № 643/2001 “Національна програма боротьби із захворюваністю на туберкульоз”.
13. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. [Текст] // Харків: Форт. – 2017. – 108 с.
14. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру. [Текст] // Харків: Форт. – 2016. – 34 с.
15. Постанова Кабінету Міністрів України “ Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві ” № 1232 від 30.12.2011 р.
16. ДСТУ 2272:2006 “Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять”. – К.: Держспоживстандарт, 2007р. – 28 с.
17. Наказ Держнаглядохоронпраці України “Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці” № 15 від 26.01.2005р.
18. Наказ Держнаглядохоронпраці України “Перелік робіт з підвищеною небезпекою” № 15 від 26.01.2005р.
19. Наказ Держнаглядохоронпраці України “Типове положення про службу охорони праці” № 255 від 15.11.2004р.
20. Наказ МОН України “Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти” № 563 від 01.08.2001р.
21. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України “Про затвердження форми трудового договору між працівниками і фізичною особою та порядку реєстрації трудового договору між працівниками і фізичною особою” № 260 від 08.06.2001р.
22. Наказ МОЗ України “Положення про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров’я України” № 268 від 30.09.1994р.
23. Наказ МОЗ України “Про введення оперативного контролю за станом

	охорони праці в установах, закладах та на підприємствах системи МОЗ України” № 444 від 01.11.2001р. 24. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями” № 368 від 24.03.2004 р. 25. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). – Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998р. – 125 с.	
Інформаційні ресурси	http://www.uk.m.wikipedia.org - Офіційне Інтернет-представництво Президента України http://www.president.gov.ua/. - Верховна Рада України http://www.rada.gov.ua/. - Кабінет Міністрів України http://www.kmu.gov.ua/. - Міністерство освіти і науки України http://www.mon.gov.ua/. - Міністерство екології та природних ресурсів України http://www.menr.gov.ua/. - Державна служба України з надзвичайних ситуацій http://www.dsns.gov.ua/. - Рада національної безпеки і оборони України http://www.rnbo.gov.ua/. - Всесвітня організація охорони здоров'я http://www.who.int/en/. http://www.bioethics.net http://www.bioethics.as.nyu.edu http://www.bioethics.ca	
Формат та обсяг курсу	Вид занять	Кількість годин
	Лекції	22
	Лабораторні	30
	Практичні	-
	Навчальна практика	-
	Самостійна робота	68
Розподіл балів, форма контролю	Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Залік	5
Національна шкала оцінювання	Оцінка за 4-бальною шкалою	
	5	Відмінно
	4	Добре
	3	Задовільно
	2	Незадовільно
Викладачі	ГУЦУЛЯК Віктор Євгенович Посада викладач, завідувач практикою Категорія спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії Педагогічне звання викладач-методист Науковий ступінь E-mail: guculakvictor69@gmail.com Вебсайт	
	РУСНАК Василь Євгенович Посада викладач Категорія спеціаліст першої кваліфікаційної категорії Педагогічне звання Науковий ступінь E-mail: rusvas1960@gmail.com Вебсайт	